

**Θέμα: Κατάργηση των ειρηνοδικείων
και μετεξέλιξη των Ειρηνοδικών σε Παρέδρους**

1. Το ζήτημα ρυθμίζεται στο άρθρο 1 του πολυνομοσχεδίου του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Το σχέδιο έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο επεξεργασίας από την ΚΕΝΕ και πρόκειται να κατατεθεί στη Βουλή.

2. Οι συνταγματικές, θεσμικές και λειτουργικές πτυχές του προβλήματος έχουν ήδη επισημανθεί στο σημείωμα της 25^{ης} Αυγούστου 1995 και έχουν τεθεί από τον Πρωθυπουργό υπόψη του Υπουργού Δικαιοσύνης στην επιστολή της 28^{ης} Αυγούστου 1998. Παρ' όλα αυτά, ο Υπουργός ενέμεινε στις αρχικές επιλογές του.

3. Με το ζήτημα ασχολήθηκε προσφάτως και η ΚΕΝΕ, η οποία δέχθηκε ομόφωνα «ότι ο ομαδικός και ανεπιλέκτως διορισμός των ειρηνοδικών στις πιο πάνω θέσεις θα ήταν σύμφωνος με το Σύνταγμα, αν είχε προηγηθεί επιλογή των διοριζομένων, όπως ορίζει το άρθρο 88 παρ. 1 του Συντάγματος. Κάτι τέτοιο όμως δε συμβαίνει στην προκείμενη περίπτωση, ούτε άλλωστε, από το νομοσχέδιο προβλέπονται τα προσόντα, τα κριτήρια και η διαδικασία «επιλογής» τους. Εξάλλου, δεν θα ήταν επιτρεπτός κατά το Σύνταγμα απευθείας χωρίς επιλογή διορισμός με διατάξεις μεταβατικές, όπως είναι οι διατάξεις του σχεδίου, οι οποίες, μάλιστα, φαίνεται να οδηγούν (βλ. π.χ. άρθρ. 1 παρ. 9) σε δύο κατηγορίες Πρωτοδικών». Άνκαι στο πρακτικό της ΚΕΝΕ περιλαμβάνονται συναφώς και άλλες σκέψεις, στο προηγούμενο παράθεμα συμπυκνώνεται η τοποθέτησή της για το ζήτημα.

4. Στο ζήτημα αναφέρεται σε εκτενές υπόμνημά του προς τον Πρωθυπουργό της 29^{ης} Ιανουαρίου 1999 ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου. Στο υπόμνημα εκτίθενται αναλυτικά οι λόγοι για τους οποίους η προωθούμενη ρύθμιση, εκτός του ότι, κατά την άποψή του, είναι αντίθετη προς το Σύνταγμα, θα δημιουργούσε σοβαρά προβλήματα για την εύρυθμη λειτουργία της πολιτικής δικαιοσύνης. Στο υπόμνημα υπογραμμίζεται μάλιστα ο κίνδυνος «μη εφαρμογής των διατάξεων αυτών από το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο ως ασυμβιβάστων προς το Σύνταγμα».

5. Υπό τα δεδομένα που σκιαγραφήθηκαν επιβάλλεται η επανεξέταση του όλου προβλήματος. Κι αν ακόμη η προτεινόμενη ρύθμιση υπερψηφίζονταν στη Βουλή και διαμορφώνονταν πλειοψηφία στους κόλπους του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου για τη συνταγματικότητά της - ενδεχόμενο που πρέπει να εκτιμηθεί με μεγάλη προσοχή -, οι επιπτώσεις από την εφαρμογή της στην πράξη θα ήταν ανεπιθύμητες και θα επέφεραν σημαντικές δυσλειτουργίες. Επιβάλλεται επίσης να

εκτιμηθεί η διαφαινόμενη αντιπαράθεση για το ζήτημα μεταξύ του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου (και του Αρείου Πάγου) και του Υπουργού, ενόψει των γνωστών δυσκολιών στις σχέσεις τους.

6. Αν εγκαταλείπονταν η προτεινόμενη ρύθμιση, προβάλλουν δύο κυρίως προοπτικές:

α) να αναμορφωθεί δίχως καθυστέρηση το άρθρο 1 του νομοσχεδίου, ώστε αφενός να εναρμονίζονται οι επιλογές του με το Σύνταγμα και να εξοικονομούνται, στο μέτρο του δυνατού, οι αρνητικές επιπτώσεις του.

β) να αναβληθεί η πρόωθηση της λύσης, προκειμένου να δοθεί χρόνος για την επεξεργασία μίας νέας ισόρροπης και λειτουργικής λύσης από μία επιτροπή ειδικών.

7. Συνημμένα υποβάλλονται το σημείωμα της 25^{ης} Αυγούστου, η επιστολή της 28^{ης} Αυγούστου 1998 του Πρωθυπουργού προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, το πρακτικό της ΚΕΝΕ (απόσπασμα) και το υπόμνημα του Προέδρου του Αρείου Πάγου.

Αθήνα, 10 Φεβρουαρίου 1999

Γ. Παπαδημητρίου